

Ministeren

Social- og Indenrigsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Social- og Indenrigsudvalget har den 7. oktober 2019 stillet følgende spørgsmål nr. 14 (alm. del) efter ønske fra Pernille Skipper (EL) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 14:

”Vil ministeren kommentere på debatindlægget: ”Opholdskravet for kontanthjælp rammer de hjemløse”, Jann Sjursen, bragt på information.dk, den 4. oktober 2019, og er ministeren villig til at se på, om loven eller lovens vejledning skal revideres for at sikre, at loven administreres i overensstemmelse med intentionen om ikke at ramme hjemløse borger?”

Svar:

Jeg er meget enig med Jann Sjursen i, at hjemløse, der uafbrudt har opholdt sig her i landet i de seneste mange år, er berettiget til kontanthjælp på lige fod med alle andre fastboende. Sådan er reglerne også indrettet.

I korthed betyder opholdskravet, at retten til uddannelseshjælp eller kontanthjælp er betinget af, at personen lovligt har opholdt sig her i riget i sammenlagt 9 år inden for de seneste 10 år. I beregningen af opholdstiden indgår perioder, hvor personen har haft folkeregisteradresse her i riget, medmindre særlige grunde fører til et andet resultat. Ophold i udlandet i perioder på sammenlagt højst 2 måneder pr. kalenderår i forbindelse med ferie, studierejser, tjeneste- og forretningsrejser m.v. ligestilles med ophold her i riget, hvis personen har beholdt sin bopæl her i riget.

Det fremgår af § 11, stk. 11, i lov om aktiv socialpolitik, at kommunen træffer afgørelse om retten til integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp, og at ansøgeren har pligt til at bidrage med oplysninger, der er nødvendige for at afgøre, hvilken hjælp ansøgeren er berettiget til. Kan personen ikke dokumentere, at opholdskravet er opfyldt, yder kommunen integrationsydelse, jf. § 11, stk. 11, 3. pkt.

Hovedprincippet er, at det er myndigheden, der har ansvaret for, at sager, der behandles efter lov om aktiv socialpolitik, er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at

4. november 2019

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Integrationskontor
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2019 - 14773
Akt-id 1046151

myndigheden kan træffe afgørelse. I praksis kan det i nogle tilfælde være vanskeligt for en kommune at påvise, hvor ansøger, f.eks. en hjemløs person, har opholdt sig i de seneste 10 år. På den baggrund er det fastlagt i loven, at det påhviler ansøgeren at skaffe de nødvendige oplysninger. Kan eller ønsker den pågældende ikke at efterkomme kommunens forlangende, eller viser dokumentationen ikke med tilstrækkelig sikkerhed, at den pågældende opfylder betingelserne for at modtage kontanthjælp, udbetaler kommunen integrationsydelse.

Kommunen skal foretage en konkret og individuel vurdering af, hvorvidt en person opfylder opholdskravet, og kommunerne har mulighed for – og vil i nogle tilfælde være forpligtet til – at lægge vægt på andet end cpr-registrering f.eks. i den situation, hvor borgeren ikke har været cpr-registreret. Kommunen kan i forbindelse med vurderingen af, hvor en person har opholdt sig, anmode om anden dokumentation f.eks. i form af ATP-oplysninger, SE-registrering, bankoplysninger og andet. Samtidig har kommunen mulighed for at hente anden dokumentation fra ansøgeren, der kan dokumentere, at vedkommende lever op til opholdskravet. Hensynet er netop, at der ikke må være persongrupper, der pga. vanskeligheder ved at fremlægge en specifik dokumentation fra fx cpr-registret på forhånd afskæres fra muligheden for at dokumentere, at de lever op til opholdskravet.

Ombudsmanden har således også i en sag om lovens dokumentationskrav i forhold til en hjemløs person, (FOB 2018-31), udtalt, at ”myndighederne i deres administration af det foreliggende regelsæt i relevant omfang må tage højde for de særlige bevisspørgsmål, der kan opstå i forhold til hjemløse personer, således at disse personer ikke på forhånd afskæres fra at fremlægge de former for mulig dokumentation, der i deres livssituation er mulig.”

Jeg anerkender fuldt ud, at kommunernes konkrete og individuelle vurdering i praksis kan være vanskelig i særlige sager, hvor de mest almindelige former for dokumentation af opholdet i Danmark umiddelbart kan være svære at afdække. Jeg har samtidig, herunder i lyset af den nævnte ombudsmandsudtalelse, fuld tillid til at kommunerne inden for de nuværende regler kan finde den rette balance mellem hensynet til den enkelte borgers særlige livssituation, herunder udsatte borgere som f.eks. hjemløse, og hensynet til kravet om dokumentation af ophold i Danmark ved udbetaling af kontanthjælp.

Mattias Tesfaye

/

Lars von Spreckelsen-Syberg